

Polismyndighetens utlämnande av personuppgifter till tredje land

1. SAMMANFATTNING

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har granskat om Polismyndighetens utlämnande av personuppgifter i det internationella registret till länder utanför EU och EES är förenlig med vissa av polisdatalagens bestämmelser.

Enligt gällande lagstiftning finns ett förbud mot att personuppgifter som är under behandling överförs till ett land som inte är medlem i EU eller anslutet till EES, dvs. tredje land, om landet inte har en *adekvat nivå för skyddet av personuppgifter*.

I syfte att få till stånd en korrekt och enhetlig bedömning av ett tredje lands skyddsnivå för personuppgifter är det angeläget att de medarbetare som handlägger utlämningsärenden har en för arbetsuppgifterna anpassad utbildning och att det finns tydliga riktlinjer för handläggning och bedömning av utlämnandefrågorna. Avsaknaden av sådana riktlinjer är en brist.

Enligt Polismyndigheten dokumenteras i normalfallet inte de omständigheter som legat till grund för prövningen av det mottagande landets skyddsnivå. Nämnden förutsätter att Polismyndigheten fortsättningsvis dokumenterar dessa.

Nämnden noterar att Polismyndigheten har påbörjat ett arbete med att bl.a. dokumentera befintliga rutiner för prövningen av ett tredje lands adekvata skyddsnivå. Nämnden avser att följa upp vilka åtgärder som Polismyndigheten vidtagit.

Innehåll

1. SAMMANFATTNING.....	1
2. BAKGRUND.....	3
3. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER.....	3
4. UTREDNINGEN.....	4
4.1. Syfte.....	4
4.2. Genomförande.....	5
4.3. Polismyndighetens svar.....	5
5. NÄMNDENS BEDÖMNING.....	6
5.1. Rutiner för bedömning av adekvat skyddsnivå.....	6
5.2. Dokumentation.....	7
5.3. Avslutande synpunkter.....	7
6. BESLUT.....	7

2. BAKGRUND

Polismyndighetens enhet för internationell verksamhet (IE) har i uppdrag att vara kontaktpunkt för Polismyndigheten och andra svenska brottsbekämpande myndigheter vid internationellt informationsutbyte. På deras uppdrag vidarebefordrar IE information till och från bl.a. utländska myndigheter, Interpol¹ och Europol², inom ramen för det internationella samarbetet.

Inom IE arbetar cirka 150 personer, varav ca 55 personer med hanteringen av förfrågningar om utlämnande av uppgifter. För sin dokumentation- och ärendehantering använder IE ett särskilt register, som kallas det internationella registret. Det är ett system som hanterar all information i sin helhet.

Dokument, textfiler, bilder, fax och skannade bilagor lagras i systemet.

Behandlingen av personuppgifter i det internationella registret syftar ofta till att IE ska lämna ut uppgifter till andra länder.

Totalt finns cirka 150 000 pågående ärenden i det internationella registret. Det inkommer ungefär 700 nya informationsposter³ per dygn. Det finns ingen statistik över hur många av dessa informationsposter som rör förfrågningar om utlämnande av uppgifter till land som inte är medlem i EU eller anslutet till EES.

3. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

För det internationella registret gäller, utöver de generella bestämmelserna i 1 och 2 kap. polisdatalagen (2010:361) (PDL), endast bestämmelserna i 4 kap. 21-22 §§.

Det finns ett förbud mot att lämna ut personuppgifter som är under behandling till ett land som inte är medlem i EU eller anslutet till EES (tredje land), om landet inte har en adekvat nivå för skyddet av personuppgifter (2 kap. 2 § 8 PDL och 33 § första stycket personuppgiftslagen [1998:204] [PUL]).

Frågan om en skyddsnivå är adekvat ska bedömas med hänsyn till samtliga omständigheter som har samband med överföringen. Särskild vikt ska läggas vid uppgifternas art, ändamålet med behandlingen, hur länge behandlingen ska

---

¹ Interpol är en internationell polisorganisation med ca 190 medlemsländer. Interpols syfte är att möjliggöra och underlätta internationellt polissamarbete och att bekämpa transnationell och annan internationell brottslighet.

² Europol tar hand om kriminalunderrättelser för hela EU och bland personalen finns företrädare för EU:s nationella rättsvårdande organ (polis- och tullväsen, invandringsmyndigheter m.fl.). Europols syfte är att hjälpa EU:s medlemsstater till ett närmare och mer effektivt samarbete i deras strävan att förebygga och bekämpa organiserad transnationell brottslighet och terrorism.

³ Med informationsposter avses all inkommande kommunikation till det internationella registret.

pågå, ursprungslandet, det slutliga bestämmelselandet och de regler som finns för behandlingen i det tredje landet (2 kap. 2 § 8 PDL och 33 § andra stycket PUL).

Det är emellertid tillåtet att föra över personuppgifter

- för användning enbart i en stat som har anslutit sig till Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (2 kap. 2 § 8 PDL och 34 § 2 st. PUL) samt
- till tredje land om och i den utsträckning Europeiska kommissionen har konstaterat att landet har en adekvat nivå för skyddet av personuppgifter enligt en viss närmare angiven bestämmelse (2 kap. 2 § 8 PDL, 35 § PUL samt 13 § personuppgiftsförordningen [1998:1191]).

Den 6 oktober 2015 meddelade EU-domstolen dom i mål C-362/14 (Schrems), även kallad Safe Harbor-domen. Domen ledde till att Europeiska kommissionens tidigare beslut⁴, att företag i USA som omfattades av de s.k. Safe Harbor-principerna uppfyllde en adekvat skyddsnivå, ogiltigförklarades. Domen behandlar även generellt vilka frågor som måste beaktas när Europeiska kommissionen bedömer om ett tredje land har en adekvat skyddsnivå. Vidare framgår att ett beslut från Europeiska kommissionen om att ett tredje land har en adekvat skyddsnivå ska vara vederbörligen motiverat och innehålla tillräckliga konstateranden beträffande de åtgärder genom vilka det tredje landet säkerställer denna nivå.

4. UTREDNINGEN

4.1. Syfte

Följande frågor har stått i fokus för nämndens granskning.

- Lämnar Polismyndigheten ut personuppgifter till tredje land som inte är anslutet till Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter eller till tredje land som Europeiska kommissionen inte har konstaterat har en adekvat skyddsnivå för skyddet för personuppgifter?
- Hur gör Polismyndigheten i så fall bedömningen att landet har en adekvat nivå för skyddet för personuppgifter?

---

⁴ Beslut 2000/520 av den 26 juli 2000.

4.2. Genomförande

Polismyndigheten har skriftligen besvarat vissa frågor. Polismyndigheten har vid ett möte även lämnat muntlig information som sammanställts i ett protokoll. Polismyndigheten har getts möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i protokollet.

4.3. Polismyndighetens svar

Polismyndigheten har sammanfattningsvis anfört följande.

Rutiner vid utlämnande till tredje land

Polismyndigheten lämnar ut personuppgifter till länder som inte är anslutna till Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter och till länder som Europeiska kommissionen inte har konstaterat ha en adekvat skyddsnivå för skyddet av personuppgifter.

När Polismyndigheten lämnar ut uppgifter till tredje land är Interpol grundsamarbetsformen. Utlämnande till länder utanför Interpolssamarbetet förekommer inte.

All hantering av utlämnandefrågor sker manuellt. En bedömning av det efterfrågade landets skyddsnivå görs i varje enskilt ärende. Bedömningarna görs av handläggarna vid ”front office” (gruppen för snabb handläggning) och ”back office” (gruppen för fortsatt handläggning). Handläggarna vid ”front office” tar uppgifter som inte kräver fördjupad handläggning medan handläggarna vid ”back office” arbetar med internationella efterlysningar och tyngre ärenden. De flesta handläggare som arbetar med förfrågningar om utlämnande av uppgifter är polisinspektörer. Handläggarna genomgår en intern utbildning som består av fem block. Redan efter det första blocket får de handlägga bland annat utlämnandefrågor. Råder osäkerhet i fråga om utlämnande kan ske konsulteras en gruppchef som i sin tur kan lämna över ärendet till enhetens jurister för bedömning.

Vid en förfrågan från tredje land tas alltid Interpols regler om datahantering⁵ i beaktande, vilka bl.a. innebär att det är strikt förbjudet för organisationen att befatta sig med ärenden som har politisk, militär, religiös eller rasrelaterad karaktär.

I bedömningen ingår även ställningstaganden enligt polisdatalagens regler om utlämnande, vilket bland annat innebär att syftet med en förfrågan kontrolleras och att en sekretessbedömning görs. Anser handläggaren att underlag saknas

---

⁵ Interpol's Rules on the Processing of Data (III/IRPD/GA/20011 [2014]).

för att kunna göra en korrekt bedömning ställs kontrollfrågor och det efterfrågande landet kan även bli ombett att komplettera sin förfrågan.

Det finns i dagsläget inga skriftliga rutiner för hanteringen av frågor rörande utlämnande av personuppgifter till tredje land eller för att avgöra adekvat skyddsnivå och sekretess. IE har med anledning av nämndens granskning inlett ett arbete med att ta fram sådana genom att dokumentera de rutiner och bedömningsmodeller som i praktiken används redan i dag. Inom ramen för detta arbete ska även lathundar tas fram och eventuellt listor med de länder som får anses ha en adekvat nivå för skyddet av personuppgifter respektive där det råder osäkerhet kring skyddsnivån. Dessa listor ska uppdateras med jämna mellanrum. Vidare ska frågor rörande adekvat skyddsnivå implementeras i grundutbildningen för de handläggare som hanterar sådana frågor.

Dokumentation av bedömningar

Det framgår av ärendena om utlämnande av personuppgifter har skett eller inte. De bedömningar som görs med anledning av en förfrågan dokumenteras däremot i regel inte. Av de svar som ges till det efterfrågande landet kan det ibland framgå vilka överväganden som gjorts rörande landets dataskyddsnivå. Dokumentation sker i de fall konsultation har skett med exempelvis Justitiedepartementet eller Åklagarmyndighetens internationella enhet. Har ärendet föredragits för enhetens gruppchef eller jurister så dokumenteras sådan utredning och bedömning i ärendet.

Safe Harbor-domen

Safe Harbor-domen har inte påverkat Polismyndighetens arbete med utlämnande av personuppgifter till tredje land eller bedömningarna av adekvat skyddsnivå. Polismyndigheten kommer emellertid att utarbeta skriftliga rutiner och därvid beakta vad som sägs i domen. Det kommer inte nödvändigtvis innebära att rutinerna ändras, men frågan om adekvat skyddsnivå kommer att få en mer central roll i den interna utbildningen. Vid utarbetandet av de nya rutinerna kommer Polismyndigheten även att ta ställning till om domen ger anledning att ändra rutinerna för dokumentation av de bedömningar som görs i samband med utlämnandeförfrågningar.

5. NÄMNDENS BEDÖMNING

5.1. Rutiner för bedömning av adekvat skyddsnivå

En grundläggande förutsättning för att lämna ut uppgifter till ett tredje land är att landet har en adekvat nivå för skyddet av personuppgifter. En sådan bedömning ska ske i varje enskilt fall och med beaktande av bl.a. uppgifternas art, hur länge behandlingen ska pågå och mottagarlandets reglering av

personuppgiftsfrågor. Bedömningen kan försvåras av att förhållandena i ett land kan ändras snabbt.

I syfte att få till stånd en korrekt och enhetlig bedömning är det angeläget att de medarbetare vid Polismyndigheten som handlägger ärenden om utlämning av personuppgifter får en för arbetsuppgifterna anpassad utbildning samt att det finns tydliga riktlinjer för handläggning och bedömning av utlämnandefrågorna. Avsaknaden av sådana riktlinjer är en brist.

5.2. Dokumentation

Enligt Polismyndigheten dokumenteras i normalfallet inte de omständigheter som legat till grund för bedömningen avseende det mottagande landets skyddsnivå. Som nämnden tidigare uttalat är det angeläget att sådan dokumentation sker.⁶ Dokumentation behövs för att i efterhand, både vid intern och extern granskning, kunna kontrollera vilka omständigheter som legat till grund för ett beslut att lämna ut alternativt inte lämna ut uppgifter. Nämnden förutsätter att Polismyndigheten fortsättningsvis dokumenterar sådana omständigheter.

5.3. Avslutande synpunkter

Avslutningsvis noterar nämnden att Polismyndigheten har påbörjat ett arbete med att dokumentera befintliga rutiner och arbeta fram andra dokument för prövningen av ett tredje lands adekvata skyddsnivå. Nämnden avser att följa upp resultatet av Polismyndighetens arbete i detta avseende och vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de synpunkter som framförs i detta uttalande.

6. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Sigurd Heuman

I avgörandet har deltagit: Sigurd Heuman (ordförande), Barbro Thorblad,

---

⁶ Se nämndens uttalanden från den 9 juni 2011 ”Tillsyn över Säkerhetspolisens utlämnande av personuppgifter till underrättelse- och säkerhetstjänster i andra stater” (dnr 886-2010), och från den 22 maj 2013 ”Uppföljning av tidigare granskning - Säkerhetspolisens utlämnande av personuppgifter till underrättelse- och säkerhetstjänster i andra stater” (dnr 205-2012).

Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Zayera Khan, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson och Jonas Åkerlund (enhälligt).

Föredragande: Jenny Fromin

Expedition till:

Polismyndigheten, Rättsavdelningen, enheten för rättslig styrning och stöd
(A269.507/2015)

Kopia för kännedom till:

Datainspektionen